

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน

ของ นายเจริญ หัตถกรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ระหว่าง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ผู้ร้อง

นายสันติ รุ่งเสรีชัย

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดกรณีนายสันติ รุ่งเสรีชัย จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ภายในระยะเวลากฎหมายกำหนด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง เสนอคำร้อง ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๑ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ กรณีนายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีแล้วหนึ่งปี

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี ได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ซึ่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๑ ประกอบประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองที่มีรายได้ในปีงบประมาณที่ผ่านมาไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาทเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จากการตรวจสอบปรากฏว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ เทศบาลเมืองราชบุรีมีรายได้รวมทั้งสิ้น ๓๑๗,๒๕๖,๘๕๓.๒๐ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง ซึ่งผู้ถูกร้อง รวมทั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี ที่ได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งภายในระยะเวลากฎหมายกำหนดแล้ว ต่อมาผู้ร้องตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง ในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๖ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ โดยมีได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ผู้ร้องจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ รวม ๓ ฉบับ คือ (๑) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๓๑๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ (๒) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๘๗๕ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๖ และ (๓) หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ด่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๗๒๗ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๗ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและไม่ได้อื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อมาผู้ร้องมีคำสั่งเรียกเอกสารพยานหลักฐานจากผู้เกี่ยวข้อง ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีการแจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองราชบุรีทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ สองครั้ง ตามหนังสือจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๑๘/๒๐๓๖๓ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ ที่แจ้งเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้นายกเทศมนตรีเมืองทุกเทศบาลทราบตามสำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๒/๓๗๗ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เพื่อดำเนินการให้ผู้บริหารท้องถิ่นที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ เรงรัดและดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ให้ถูกต้องครบถ้วน และหนังสือ

จังหวัดราชบุรี ตำบล ที่ มท ๐๘๖๕.๒/๒๖๖๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงนายกเทศมนตรีเมืองราชบุรี เพื่อแจ้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองราชบุรีรายที่ยังดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งปรากฏว่าขณะนั้นผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งถูกต้องครบถ้วนแล้ว

ผู้ร้องมีคำสั่ง ตำบล ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๕๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรียกผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำ ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ชี้แจงข้อเท็จจริงที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๔๑/๕๘-๕๙ ถนนราษฎร์ยินดี อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี โดยให้เหตุผลว่าไม่ทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีดังกล่าวต่อมาประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๗ จึงทราบจากหนังสือเตือนของผู้ร้องที่ส่งไปที่บ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อไปที่บ้านเลขที่ดังกล่าวและเมื่อทราบคำเตือนแล้ว ผู้ถูกร้องโทรศัพท์สอบถามไปที่สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ แต่เนื่องจากผู้ถูกร้องเข้ารับกิจการตัวแทนจำหน่ายหนังสือพิมพ์แทนป่าที่ป่วยเป็นอัมพฤกษ์และอยู่ระหว่างเริ่มงานใหม่ ทั้งไม่ได้พักผ่อนและยังมีภาระต้องย้ายร้านไปอยู่อีกแห่งหนึ่งทำให้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ถ้าเข้า จนผู้ร้องออกหมายเรียกผู้ถูกร้องอีก ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาที่จะปกปิดทรัพย์สินแต่อย่างใด พร้อมกับคำชี้แจงดังกล่าวผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แต่เอกสารประกอบไม่ครบถ้วน

ผู้ร้องมีคำสั่ง ตำบล ค่วน ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๒๖๕๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรียกนายมนัส รุ่งเสรีชัย มาให้ถ้อยคำ นายมนัส ให้ถ้อยคำว่า ตนอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๖๗/๕ ถนนคณาทร อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นบิดาของผู้ถูกร้อง ตนเองมีบ้านเช่าเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เปิดเป็นร้านขายหนังสือพิมพ์ ตนเองเป็นผู้ดูแลในเวลาเช้าจนถึงเย็นประมาณ ๑๘.๐๐ นาฬิกา ทุกวัน และกลับไปพักที่บ้านเลขที่ ๖๗/๕ ส่วนกลางคืนไม่มีผู้พักอาศัย ตนเป็นผู้รับหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ส่งถึงผู้ถูกร้องที่บ้านเลขที่ ๑๕๘ แต่จำไม่ได้ว่ากี่ฉบับ โดยปกติเมื่อตนได้รับ

จดหมายที่ส่งถึงผู้ถูกร้องก็จะติดต่อให้ผู้ถูกร้องมารับเองที่บ้านเลขที่ดังกล่าว ตนไม่เคยเปิดจดหมายของผู้ถูกร้อง ปกติผู้ถูกร้องพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๒๔๑/๕๘-๕๘ ถนนราษฎร์ยินดี ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านเลขที่ ๑๕๘ ถนนอัมรินทร์ ประมาณ ๑ กิโลเมตร และผู้ถูกร้องจะแวะมาบ้านเลขที่ดังกล่าวประมาณเดือนละ ๗-๘ ครั้งเป็นประจำ เพื่อเยี่ยมเยียนตน และมาดูแลเอกสารหรือจดหมายถึงผู้ถูกร้องตนไม่ทราบเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ของผู้ถูกร้อง เพิ่งทราบว่าผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีเมื่อตนได้รับหนังสือจากสำนักงาน ป.ป.ช. และสอบถามผู้ถูกร้องว่าเหตุใดจึงไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ซึ่งผู้ถูกร้องแจ้งว่ายื่นแล้ว ตนไม่ทราบว่าผู้ถูกร้องยื่นแล้วหรือไม่

ผู้ร้องพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลากฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเสนอเรื่องให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕

คณะตุลาการรัฐธรรมนูญประจำคดีมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามข้อกำหนดคณะตุลาการรัฐธรรมนูญว่าด้วยองค์คณะในการพิจารณาพิพากษา วิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องได้รับทราบเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลเดือน และมีหนังสือแจ้งให้ทราบเสมอ แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีนั้น ไม่ทราบว่าเจ้าหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ เพราะหลังจากพ้นจากตำแหน่งแล้วตนไม่ค่อยได้เข้าไปที่สำนักงาน

เทศบาล แต่เมื่อผู้ถูกร้องได้รับหนังสือของผู้ร้องแล้ว ผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อผู้ร้องถึงสาเหตุที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ พร้อมทั้งได้ยื่นเอกสารที่ผู้ร้องขอตรวจสอบไปแล้วและเมื่อเวลาผ่านไปสองปี ประมาณต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องไปเยี่ยมบิดาและมารดาที่บ้านเลขที่ ๖๗/๕ ถนนคทาวุธ จึงได้รับหนังสือจากผู้ร้อง ที่นายมนัสซึ่งเป็นบิดารับไว้แทน จึงทราบว่าคนส่งเอกสารไม่ครบ แต่ก็ไม่ได้ศึกษารายละเอียดในหนังสือนั้นว่าตนยังขาดส่งเอกสารใดบ้าง และต่อมาทำหนังสือดังกล่าวหา เนื่องจากความไม่รอบคอบของตน ประกอบกับความรู้อาจไม่ถึงการณึกคิดว่าผู้ร้องจะมีหนังสือเตือนมาอีก ตนไม่มีเจตนาหรือตั้งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ แต่อย่างไร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ขอให้จริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยแล้ว มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ หรือไม่ โดยที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ผู้ร้องยื่นคำร้องลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ ขอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นดังกล่าว ซึ่งเป็นเวลาล่วงพ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งนั้น จึงมีปัญหาคือต้องพิจารณาก่อนว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า

บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งประกอบด้วย ประธานศาลฎีกาเป็นประธาน ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธาน ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาโดยวิธีลงคะแนนลับ จำนวนห้าคนเป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ และตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งได้รับเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดโดยวิธีลงคะแนนลับจำนวนสองคน เป็นตุลาการรัฐธรรมนูญ

ให้สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญตามกฎหมายว่าด้วยสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่ธุรการและการอื่นใดตามที่ประธานคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมอบหมาย

องค์คณะในการพิจารณาพิพากษา วิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย ให้เป็นไปตามที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ แต่ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๑ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้าน

ในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

วรรคสาม บัญญัติว่า ให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ

วรรคสี่ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการใดที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น

มาตรา ๓๐๒ บัญญัติว่า ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้มีผลใช้บังคับต่อไปภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรานี้... (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้...

วรรคสอง บัญญัติว่า ให้ถือว่าการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับในระหว่างวันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มีผลใช้บังคับ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหมายความว่า... (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้น ๆ

มาตรา ๓๓ บัญญัติว่า การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกระทำความผิดดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด

และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาของเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ของเทศบาลเมืองที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ของเทศบาลเมืองในปีงบประมาณที่ผ่านมา

ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ บัญญัติว่า กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๔ เช่นเดียวกับกรณีการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ในปัญหาที่ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดหรือไม่ เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้กำหนดอายุความหรือระยะเวลาการเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญหรือคณะกรรมการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด อีกทั้งไม่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เช่นกัน นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๘๗ บัญญัติให้ผู้ร้องมีอำนาจรับหรือยกเรื่องกล่าวหาที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหาขึ้นพิจารณาได้

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จึงพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ในกรณีที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงต้องยื่นภายในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๖ อันถือว่าเป็นวันเกิดเหตุกล่าวหาตามคำร้องนี้ ซึ่งปรากฏว่าผู้ร้องโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ยกเรื่องขึ้นพิจารณาเมื่อประมาณวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๕/๑๓๑๖ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ที่แจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ในกรณีดังกล่าว และมีการดำเนินการต่อเนื่องมาจนกระทั่งยื่นคำร้องนี้ต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญตามคำร้องลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๐ จึงเห็นว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว และปรากฏว่าในระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ และมีผลบังคับใช้นับแต่วันประกาศเป็นต้นไป โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะกรรมการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลฎีกาเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นรองประธานศาลรัฐธรรมนูญ ให้ผู้พิพากษาในศาลฎีกาหรือตุลาการในศาลปกครองสูงสุดที่ได้รับเลือกตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ คงดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่ ได้มีการแต่งตั้งประธานสภาผู้แทนราษฎรและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ วรรคสาม บัญญัติให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ และวรรคสี่ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้ออนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่
ดังนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๕๐ จึงมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัยชี้ขาดได้

สำหรับประเด็นที่ว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสาร
ประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบ
ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑
ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อ ๓ หรือไม่นั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เทศบาลเมืองราชบุรี
มีรายได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมทั้งสิ้น ๓๑๗,๒๕๖,๘๕๓.๒๐ บาท จึงเป็นองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีจึงเป็น
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ
ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี ตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕)
มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีซึ่งได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่
๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง ภายในระยะเวลากฎหมายกำหนดดังกล่าว

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง เอกสารประกอบคำร้องและคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้อง
ฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕
ผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้องสองครั้ง คือ เมื่อเข้ารับตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่ง
สมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี แต่กรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกร้องไม่ได้
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ โดยไม่ได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ จากพยานหลักฐานของผู้ร้อง

ปรากฏว่าเทศบาลเมืองราชบุรีได้แจ้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเมืองราชบุรีทราบว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ถึงสองครั้ง ตามหนังสือจังหวัดราชบุรี ที่ รบ ๐๐๑๘/๒๐๓๖๓ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๕ แจ้งเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นให้นายกเทศมนตรีเมืองทุกเทศบาลทราบ และหนังสือจังหวัดราชบุรี ดับ ที่ มท ๐๘๖๕.๒/๒๖๖๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงนายกเทศมนตรีเมืองราชบุรีเพื่อแจ้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองราชบุรีรายที่ยังดำเนินการเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ไม่ถูกต้องครบถ้วนให้ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งปรากฏว่าผู้ถูกร้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้องถูกต้องครบถ้วนแล้วทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรี อีกทั้งผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญว่า ผู้ถูกร้องได้รับทราบเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลเดือนและมีหนังสือแจ้งให้ทราบเสมอ จึงเชื่อว่าผู้ถูกร้องได้รับทราบแล้วและผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ด้วยแล้ว นอกจากนี้ผู้ร้องโดยสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ดังกล่าว ถึงสามฉบับ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจงเหตุที่ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ แต่อย่างใด และแม้จะปรากฏว่าในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงและยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง แต่เอกสารประกอบก็ไม่ครบถ้วน และเมื่อต่อมาผู้ถูกร้องจะได้รับหนังสือเตือนจากผู้ร้องอีก ผู้ถูกร้องก็ไม่เอาใจใส่ดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ดังที่ผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ได้ศึกษารายละเอียดในหนังสือเตือนของผู้ร้องว่ายังขาดส่งเอกสารใดบ้างและทำหนังสือดังกล่าวหายเนื่องจากความไม่รอบคอบของตน นอกจากนั้น การที่ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง ผู้ถูกร้องจึงต้องตระหนักว่ามีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด อันเป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานสำคัญที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องรู้และพึงต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด จึงฟังว่า ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ วรรคสอง ประกอบกับประกาศของผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ที่ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องไม่ทราบว่าต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่มีเจตนาหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ จึงฟังไม่ขึ้น

โดยที่ปรากฏว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กำหนดให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สิน และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง บัญญัติว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยต่อไป และวรรคสอง บัญญัติว่า ถ้าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งในวันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย...และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยด้วย และมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บทบัญญัติมาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดด้วยโดยอนุโลม จึงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๑

ซึ่งกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายที่แตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับกรณีของผู้ถูกร้องได้หรือไม่

เห็นว่า จากบทบัญญัติดังกล่าว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนดองค์ประกอบที่มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยและกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายที่เป็นการจำกัดสิทธิทางการเมืองแตกต่างจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ และมีผลบังคับเฉพาะกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้นั้นเป็นการเฉพาะตัว ซึ่งมีได้มีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมแต่ประการใด บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖๔ จึงมุ่งหมายที่จะบังคับกับกรณีการกระทำที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับแล้ว ประกอบกับมาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ บัญญัติว่า บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และมาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) บัญญัติว่า ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลให้บังคับต่อไปภายใต้เงื่อนไขให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เมื่อการกระทำของผู้ถูกร้องกรณีจึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ฯ ต่อผู้ร้องเกิดขึ้นในขณะที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ มีผลใช้บังคับ จึงต้องนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ มาใช้บังคับ และคำร้องนี้ได้ยื่นต่อคณะกรรมการรัฐธรรมนูญก่อนวันใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และโอนมาอยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ จึงไม่อาจนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖๔ มาใช้บังคับกับกรณีนี้ได้ การวินิจฉัยกรณีของผู้ถูกร้องจึงต้องนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่า นายสันติ รุ่งเสรีชัย ผู้ถูกร้องจึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองราชบุรีมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี

นับแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐ วรรคสี่ และมาตรา ๓๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)

นายเจริญ ทัศนธรรม
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ